

**XVII НАЦИОНАЛНА ШКОЛА
ЗА ДОКТОРАНТИ И МЛАДИ ИЗСЛЕДОВАТЕЛИ В СОЦИАЛНИТЕ НАУКИ**

*„Участие в отворената наука: принос към достъпното знание
и решаването на сложни глобални предизвикателства“*

11 - 13 май 2026 г.

ЛЕКЦИИ И УЪРКШОПИ

Пленарна лекция

ИСТОРИЧЕСКАТА ДЕМОГРАФИЯ КАТО ПЪТ ЗА ОПОЗНАВАНЕ РАЗВИТИЕТО НА НАСЕЛЕНИЕТО В МИНАЛОТО

доц. д-р Даниела Ангелова

Институт за изследване на населението и човека – БАН

Историческата демография е интердисциплинарна наука, която изследва развитието на населението в различните исторически периоди. В изследванията на българските земи се използват специфични и разнообразни източници на информация, което води и до особености при статистическия анализ. Въпреки това очертаните направления и тенденции помагат за очертаване на обща демографска картина на населението.

Разглеждането на историческите събития през погледа на демографията спомага за изясняване на промените в демографските процеси и структури. От друга страна историческата демография анализира законодателството и как то се съотнася към демографските проблеми. До голяма степен изследванията могат да послужат при изграждане на съвременната демографска политика.

Работен семинар

ТРИАНГУЛАЦИЯ НА ПЕРСПЕКТИВИ КЪМ РОДИТЕЛСКИТЕ ОТПУСКИ В БЪЛГАРИЯ. РЕЗУЛТАТИ ОТ ЕМПИРИЧНО ИЗСЛЕДВАНЕ ЧРЕЗ КАЧЕСТВЕНИ МЕТОДИ

доц. д-р Елица Димитрова

Институт за изследване на населението и човека – БАН

Темата за родителския отпуск, социалните различия и неравенствата в достъпа и ползването му, нагласите и мненията на родителите и работодателите към начина на организация и политиките в България е слабо изследвана тема. Работният семинар ще представи резултатите от емпирично изследване, основано на качествени методи, което включва дълбочинни интервюта с родители, които скоро са ползвали родителски отпуск, съпоставяйки техните мнения с тези на работодателите от големи фирми в страната. Паралелно с представянето на резултатите от изследването ще бъдат представени и принципите на провеждане на дълбочинни интервюта, конструиране на полу-структуриран въпросник за дълбочинни интервюта и т. нар. триангулация на методи/перспективи към темата на изследването.

Уъркшоп

ВЪВЕДЕНИЕ В РЕГРЕСИОННИЯ АНАЛИЗ

гл. ас. д-р Светослав Близнашки

Институт за изследване на населението и човека – БАН

Уъркшопът разглежда регресионния анализ като един от основните и най-често срещани статистически методи. Изложението започва с разглеждане на проблема за проста линейна регресия, при която имаме един предиктор и една зависима променлива; въвеждат се понятията за „наклон“ (slope) и „свободен член“ (intercept) на регресионното уравнение. Проблемът се илюстрира графично, при което се въвежда концепцията за „Метод на най-малките квадрати“. Проста илюстрация на метода (включително графична репрезентация) се предлага на Майкрософт Ексел. Следва въвеждане на основните допускания при регресионния анализ, включително линейност на взаимовръзката и независимост и хомоскедастичност на грешките. Дискусията завършва с пример, илюстриращ анализа в IBM SPSS, при което се дискутират понятията R^2 и стандартни грешки на измерване. Особено внимание се обръща на нивото на значимост на регресионния коефициент, описващ ефекта на предиктора върху зависимата променлива. Резултатите от анализа се използват за илюстрация на използването на регресионния модел за предикция на нови данни и построяването на доверителен интервал около предсказаната стойност. Уъркшопът продължава с проблема за множествена регресия, който се въвежда в контекста на два предиктора. Този анализ се описва в рамките на „индивидуален принос“ на всеки от предикторите към зависимата променлива, което ни позволява естествено да илюстрираме понятието за „статистически контрол“. Пример с данни в Ексел конкретизира понятията. Уъркшопът завършва с пример за множествена регресия в SPSS и дискусия на получените резултати, включително R^2 и R^2 change, статистическа значимост на всеки от предикторите и стандартни грешки.